

Prof. dr hab. Sławomir Sojak
Przewodniczący Komisji Historii Teorii
i Praktyki Rachunkowości w Polsce
Rada Naukowa
Zarząd Główny SKwP

Zanim powstał miesięcznik „Rachunkowość”

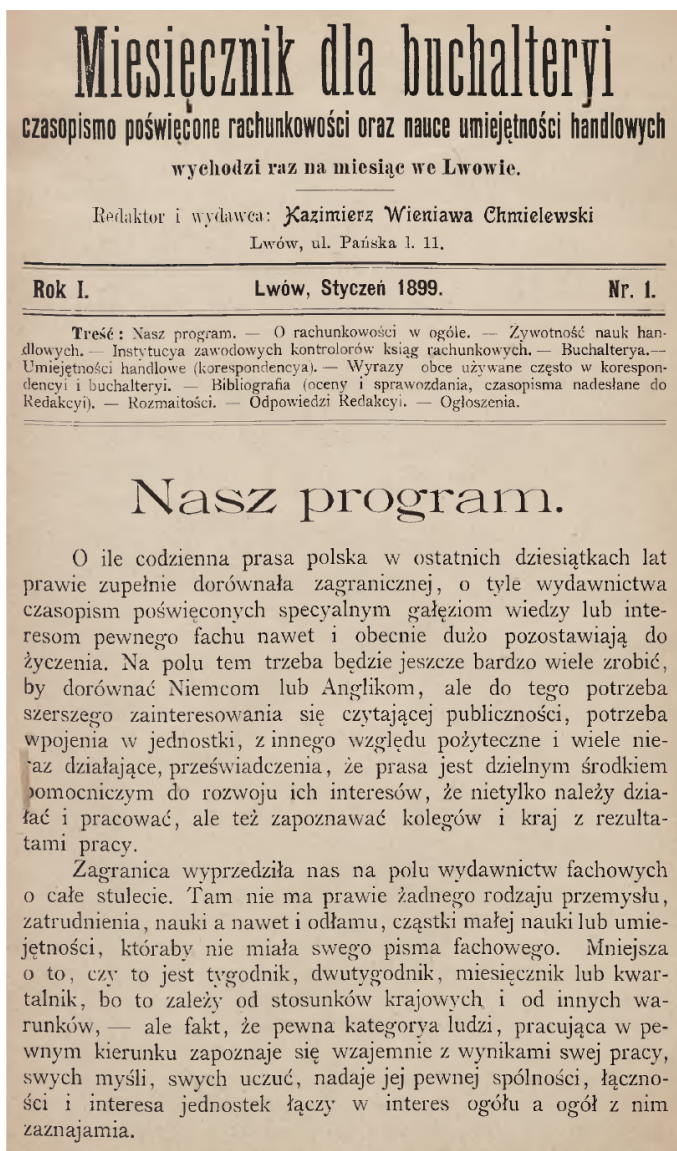
Miesięcznik „Rachunkowość” pismo Stowarzyszenia Księgowych w Polsce, już – jak sygnalizuje na okładce – od 75 lat¹, jest źródłem rzetelnej wiedzy dla swoich czytelników. Jest to okazja, by przypomnieć jego poprzedników, sięgając do zaborów i okresu międzywojennego. Będzie to zwięzła charakterystyka czasopism poświęconych wyłącznie zagadnieniom rachunkowości, bowiem problematyka ta była także przedmiotem analiz na łamach innych czasopism, między innymi „Gońca Handlowego” (1900-1904), czy „Przeglądu Organizacji” (1926-1939).

„Miesięcznik dla Buchalteryi” (1899-1900)

Istnienie polskiego piśmiennictwa z zakresu rachunkowości zapoczątkował „Miesięcznik dla Buchalteryi”. Pierwszy jego numer ukazał się we Lwowie w styczniu 1899 roku. Wydawcą pisma był Kazimierz Wieniawa Chmielewski. Był on zawodowym buchalterem, prowadził kursy z buchalterii pojedynczej i podwójnej. Potrzebę wydawania periodyku, poza wzrostem znaczenia rachunkowości, uzasadniał zaległościami w polskiej prasie fachowej („zagranica wyprzedziła nas na polu wydawnictw fachowych o całe stulecie” (Wieniawa Chmielewski, 1899, s. 1). Posiadało ono podtytuł: „Czasopismo poświęcone rachunkowości oraz nauce umiejętności handlowych”, wskazujący na pragmatyczny cel jego powstania.

---

¹ Wliczając w to dwa lata poprzednika „Biuletynu BOR”. Patrz dalsza część opracowania.

Ilustracja 1. Strona tytułowa pierwszego numeru „Miesięcznika dla Buchalteryi” z 1899 roku

Z powodów finansowych miesięcznik ukazywał się jedynie niespełna półtora roku. Z przeprowadzonej kwerendy wynika, że biblioteki: Narodowa i Uniwersytetu Jagiellońskiego posiadają 12 numerów pisma z roku 1899 oraz 3. i 4. numer z roku 1900. Natomiast komplet numerów: 1–12/1889 i 1–4/1900 roku posiada jedynie Biblioteka Uniwersytetu Lwowskiego. Polskie zasoby „Miesięcznika dla Buchalteryi” dostępne są w wersji cyfrowej pod adresem: <http://jbc.bj.uj.edu.pl/publication/391353>.

Ciekawostką jest to, że w piśmie tym rozpoczęto drukowanie w odcinkach dzieła *Traktatu o buchalteryi* Luki Paciolego z 1494 roku tłumaczonego z języka włoskiego².

² Szczegółową analizę układu i zawartości tego pisma przeprowadziły: Edyta Winnicka (2014) i Anna Olewnik (2018).

„Kronika Buchaltera” (1907-1920) i „Czasopismo Księgowych w Polsce” (1921-1939)

Dnia 1 listopada 1907 r. Związek Buchalterów w Warszawie zaczął wydawać „Kronikę Buchaltera” (patrz il. 2), której pierwszym redaktorem naczelnym był Aleksander Morozewicz. Wiedzę z czasopisma mogli czerpać nie tylko księgowi, ale także kupcy, rolnicy, czy handlowcy. Tematyka poruszana na jego łamach dotyczyła zarówno spraw merytorycznych, jak i bytowych. Pierwsza grupa obejmowała m.in. nowoczesne rozwiązania w zakresie rachunkowości i apele do władz z prośbą o zmianę przepisów ograniczających ich wprowadzanie. Sprawy bytowe obejmowały m.in. problemy z ochroną prawną zawodu księgowego oraz walkę z wyzyskiem i bezrobociem. W „Kronice Buchaltera” dużo wagi poświęcano także na uświadamianie narodu o roli, jaką pełnią księgowość i księgowi w procesach gospodarczych (Bień, 1964, s. 131).

Początkowo czasopismo ukazywało się co dwa tygodnie. W 1916 r., ze względu na wzrost kosztów druku i spadek zainteresowania wśród czytelników, przekształcono je w kwartalnik.

Po odzyskaniu niepodległości Związek Buchalterów w Warszawie kontynuował działalność, wydając „Kronikę Buchaltera”. Na łamach czasopisma przetoczyła się dyskusja nad słownictwem dotyczącym księgowości, zastanawiano się głównie nad zmianą niemieckich określeń „buchalter”, „buchalteria” na polskie „księgowy” i „księgowość”. Ostatecznie w 1921 r. zmieniono nazwę „Kroniki Buchaltera” na „Czasopismo Księgowych w Polsce”. W okresie tym pismo ukazywało się jako kwartalnik, przy czym trudności finansowe spowodowały, że w 1921 roku roku ukazał się wyłącznie jeden numer obejmujący cztery kwartały (1-4), w 1922 dwa połączone kwartalniki (1-2, 3-4), a dopiero od 1924 r. stało się miesięcznikiem.

KRONIKA BUCHALTERA

Organ Stowarzyszenia p. n. Związek Buchalterów w Warszawie.

Wychodzi dwa razy na miesiąc

Adres Redakcji i Administracji: Aleja Jerozolimska 58.

WARUNKI PRENUMERATY:

w Warszawie	2 rb. roczne	za Poleszycy	3 rb. roczne
. . . . .	1 rb. półroczne	. . . . .	1.50 półroczne

Redaktor przyjmuje w Poniedziałki, Środy i Piątki od 6-ej do 7-ej wieczorem.

Szanowni Koledzy!

Do nowej zabieramy się pracy. Do tej pracy, która dużego potrzebuje wysiłku, która wymaga wielu, wielu czynników, a w zamian za to obiecuje to co dla każdego ideowego czasopisma jest najdroższe, najcenniejsze... Za trudy poniesione, za nerwy zużyte możemy posiadać Wasze, Szanowni Koledzy, uznanie, możemy zjednać sobie Waszą zyczliwość i Wasze poparcie. Uznanie przyjdzie wtedy, jeżeli słabe siły nasze sprostały zadaniu, ale o zyczliwość i poparcie mamy prawo upominać się już dzisiaj...

Pismo, które do rąk Waszych dziś pierwszy raz dochodzi, nie chce być modną obecnie ełemerydą. Pragnie ono długich lat życia, pragnie zająć nie obsydaną placówkę i przyczynić się do podniesienia kultury narodowej, o którą tak nam wszystkim idzie, nad którą wszyscy pracować pragniemy...

A chociaż czasopismo nasze pewnie tylko zakreśla sobie rozmiary—niemniej dużo dobrego zdziałać może.

Potrzeba tylko, abyśmy się wzajemnie, potrzeba ażeby nasza „Kronika” stała się tem miejscem, na którym nasze węzły koleżeńskie zacieśniłyby się jeszcze bardziej...

Nasza „Kronika”—to zwierciadło naszego zrzeszenia; nasz związek—to odbicie naszych spraw i interesów...

Jest nas legion cały...

W różnych pracujemy warunkach, z mniejszem lub większem powodzeniem, ale, mimo wszystko tyle rzeczy nas łączy, że śmiało sobie powiedzieć możemy, że posiadamy wspólnie łzy i uśmiechy, radości i bóle, ideały i cele...

Niechaj to wszystko przejdzie na nasz grunt wspólny, którym jest „Związek Buchalterów” i nie-

chaj wiernie znajdzie odbicie na szpaltach „Kroniki”.
Hasłem działalności Związku jest samopomoc. Tem samym hasłem wita swych czytelników i „Kronika Buchaltera”...

I ona chce bronić interesów pracowników i ona chce być krzewicielką oświaty zawodowej. Dalecy od politykomanji, wykluczając tem samem wszelką partyjność, nie chcemy stać w biednem społeczeństwie polskiem, jakichkolwiek nienawiści. Piętnować będziemy zawsze i wszędzie to, co potępienia jest godne, z przyjemnością podważalimy wszystko, co na pochwałę zasługuje, bez względu komu ewentualna pochwała przypadnie w udziale...

Wspólnie zdajemy sobie sprawę, że pismo związku zawodowego, winno na pierwszym planie postawić doskonalenie danego zawodu.

Wierni temu przeświadczeniu, chcemy szerzyć umiejętności handlowe, chcemy odbijać czas stracony...

Na tem polu, Szanowni Koledzy, dużo mamy do zrobienia...

Musimy się spieszyć ażeby odrobić zaległości, musimy dążyć do tego, ażeby dorównać innym narodom...

Stanie się to wówczas, kiedy wszyscy zdamy sobie sprawę z całego stanu rzeczy, kiedy wszyscy rozpoczniemy robotę...

Za nami pozostaje przeszłość—młota we wspomnieniach, bogata w wypadki, ale dla naszej spychalności nieobfitująca w kulturalne zdobycze. Ciwilną obecną uważamy dla siebie za czas, znamionujący zwrot nowy w życiu zbiorowem, za moment pracy wyposażony w ideał prawdy i wiedzy...

A że każda praca, z ideałem związana, jest pracą dla przyszłości—więc niechaj nam wszystkim przyświeca w nowem przedsięwzięciu nadzieja lepszej jutra...

Niechaj dewizą naszą będą słowa niezapomnianego autora „Klejstuta”

Ilustracja 2. Strona tytułowa pierwszego numeru „Kroniki Buchaltera” z 1907 roku

Rok XIII. Warszawa, Styczeń — Grudzień, 1921 r. № 1—4.

CZASOPISMO KSIĘGOWYCH w POLSCE

IAN ZAKRZEWSKI
Zarządowie

Organ Związku Buchalterów w Warszawie.

Adres Redakcyi i Administracyi: Marszałkowska 74, telefon 66-74.

OD REDAKCJI.

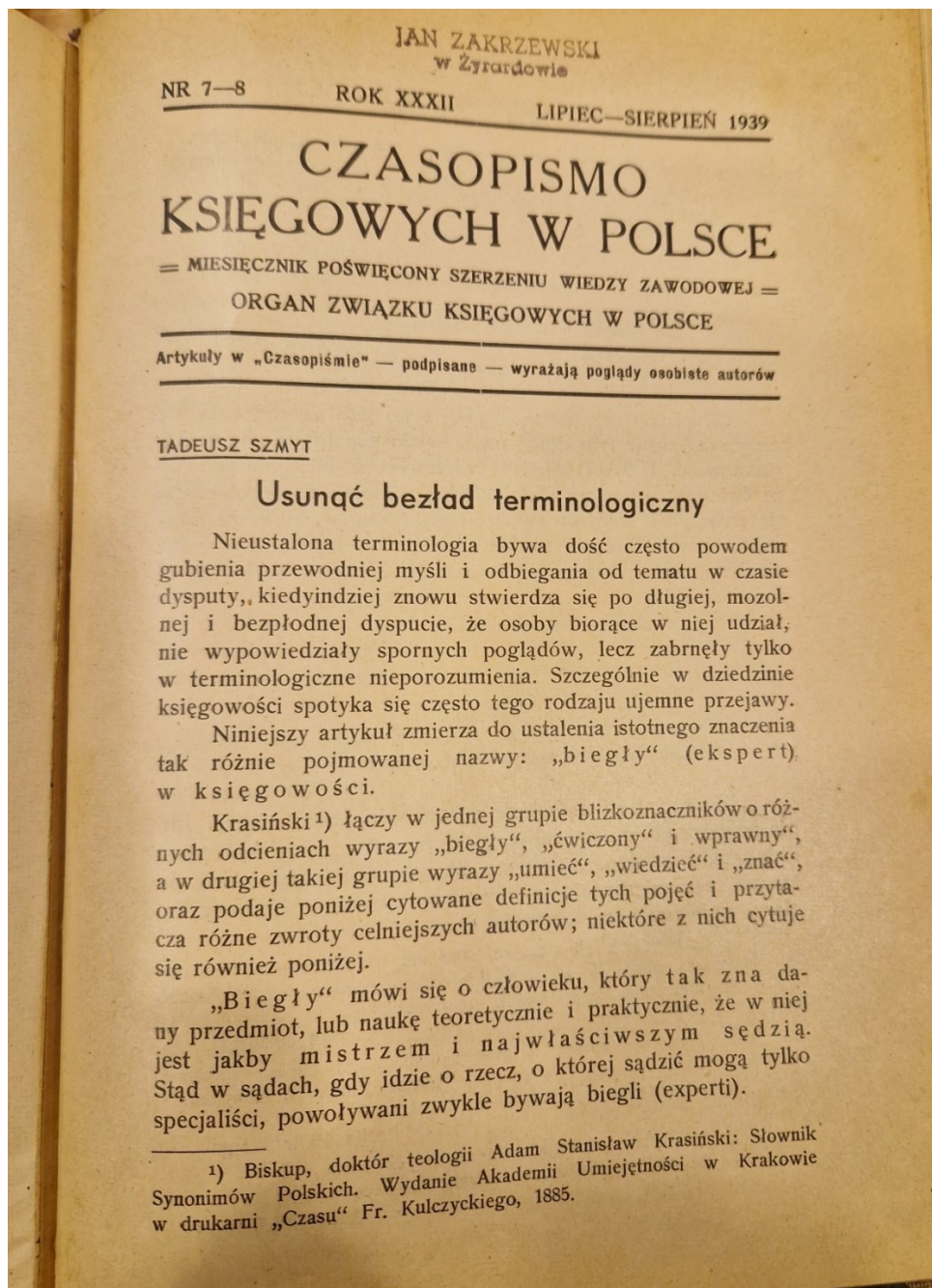
Ze znacznem opóźnieniem wypuszczamy nasze czasopismo w roku bieżącym. Zamiast czterech numerów, wydawanych zwykle co kwartał, w roku 1921 wypuszczamy jeden tylko numer, który jednak, pomimo znacznego wzrostu kosztów druku i papieru, rozmiarami swemi odpowiada objętości dawnych 4 zeszytów. Jak niewątpliwie Kolegdy przypominają sobie, na ogólnem zebraniu rocznem w dniu 30 maja 1920 r. postanowiono, poczynszy od roku 1921 zmienić dotychczasowy tytuł „Kroniki Buchaltera” na nazwę bardziej polską, a jednocześnie, w związku z projektami dokonania pewnych zmian w układzie pisma, nadać mu tytuł bardziej odpowiadający nowemu charakterowi. Numer obecny wypuszczony zostaje zatem już pod nową nazwą „Czasopisma Księgowych w Polsce”, ta jednak zmiana, w związku z zaszłemi również zmianami w składzie redakcyi i administracyi wywołała znaczne opóźnienie w wydaniu numeru, za co czujemy się w obowiązku Kolegów naszych przeprosić.

Treść obecnego numeru staraliśmy się możliwie urozmaicić i dostosować do nowych wymagań. Prócz prac, dotyczących ogólnej teoryi prowadzenia Księgowości, na co złożyły się: dokończenie pracy p. Gessnera o „Organizacji Magazynowej w wielkim przemyśle” i pracą p. Westwalewicza o „Rachunkowości fermy rolnej” poruszyliśmy w niniejszym numerze bardzo aktualne i wszystkich nas interesujące tematy, dotyczące podatku przemysłowego, daniny i opłat stemplowych, w związku z ostatniemi rozporządzeniami władz państwowych, odnośnie do tych świadczeń. Wreszcie uzupełniliśmy numer wiadomościami z działalności Zarządu, życia Związku i życia stowarzyszonych, co powinno być doskonałem dopełnieniem sprawozdania za rok 1921, które zwyczajem lat dawnych i w roku 1922 wydane zostanie.

Napływające do Zarządu Związku od naszych członków liczne zapytania o przyczynach wstrzymania wyda-

Ilustracja 3. Strona tytułowa pierwszego numeru poczwórnego „Czasopisma Księgowych w Polsce” z 1921 roku

Mimo ciekawej tematyki początkowy nakład czasopisma był niewielki i wynosił ok. 400 egzemplarzy, z których tylko ok. 20 sztuk trafiało to czytelników nienależących do Związku Buchalterów w Warszawie (Bień, 1964, s. 131). W latach 1930–1939 nakład wynosił ok. 1000–1200 sztuk (Bień, 2009, s. 12). Ostatni, podwójny numer „Czasopisma Księgowych w Polsce” datowany był na lipiec i sierpień 1939 r.

Ilustracja 4. Fragment strony tytułowej ostatniego (przedwojennego) numeru „Czasopisma Księgowych w Polsce” z 1939 roku

„Przegląd Związkowy Związku Księgowych w Polsce” (1935-1939)

W 1930 r. dostrzeżono potrzebę wyodrębnienia z treści „Czasopisma Księgowych w Polsce” (CzKwP) zagadnień dotyczących spraw socjalno-bytowych. Związek Księgowych w Polsce (ZKwP) podjął decyzję o utworzeniu nowego czasopisma – „Przeglądu Związkowego”. Początkowo wydawano go w formie comiesięcznego dodatku do CzKwP (il. 5), natomiast w 1935 r. stał się pismem samodzielnym pod nazwą „Przegląd Związkowy Związku Księgowych w Polsce” (il. 5). Jego redaktorem był Józef Prorok.

Na jego łamach poruszano problemy trapiące ówczesnych księgowych, szczególnie te dotyczące bezrobocia (Bień, 2009, s. 11). Dokumentowano także działalność ZKwP, apelowano o zjednoczenie się przedstawicieli zawodu księgowego, a także zwracano się do czytelników z prośbami o wsparcie materialne dla konkretnych osób (Bień, 1964, s. 132). Czasopismo wydawano do 1939 r.

Ilustracja 5. Strona tytułowa pierwszego numeru „Przeglądu Związkowego Związku Księgowych w Polsce” z 1935 roku

„Buchalter Polski” (1928-1939)

„Buchalter Polski” redagowany przez Antoniego Szyllera był pismem nowo powstałego wówczas związku pod nazwą Polski Związek Buchalterów—Bilansistów i ich Pomocników w mieście stołecznym Warszawa. Wydawano go od marca 1928 roku (patrz: il. 6). Na jego kartach dużo uwagi poświęcano walce o przywództwo w ruchu organizacyjnym księgowych. Była to swoista konkurencja dla ZKwP, niekiedy agresywna. Obniżało to znacznie poziom

reprezentowany przez czasopismo (Bień, 1964, s. 132). W „Buchalterze” poruszano również takie tematy jak doskonalenie rachunkowości i wymiana doświadczeń między czytelnikami. Nakład, podobnie jak w przypadku „Czasopisma Księgowych w Polsce”, wynosił ok. 1000–1200 egzemplarzy. Wraz z wybuchem II wojny światowej druk został wstrzymany (Bień, 1964, s. 133).

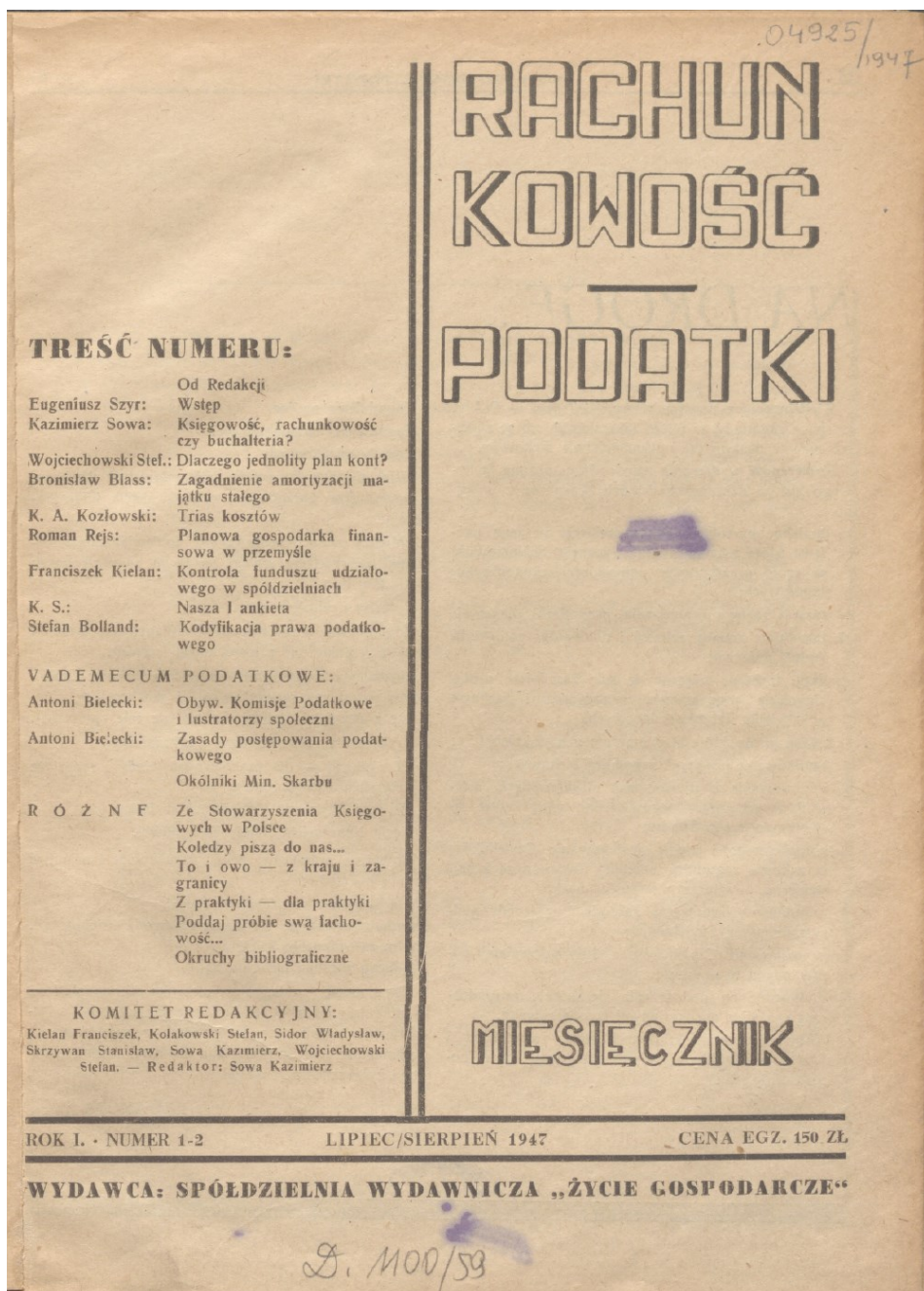
Ilustracja 6. Strona tytułowa pierwszego numeru „Buchaltera Polskiego” z marca 1928 roku.

Komplet miesięczników „Buchaltera Polskiego” 1928–1939 dostępny jest w zasobach Biblioteki Głównej Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie pod adresem: <https://bazybg.uek.krakow.pl/cyfrowa/kolekcje/publikacja/vtls000055174> lub: (https://bg.uek.krakow.pl/ezasoby/djvu/index.php?kat=BuchalterPolski &col=czasopisma).

Wydawanie pism obydwu związków księgowych zostało wstrzymane wraz z wybuchem II wojny światowej, a działalność związków zawieszona. Dnia 30 lipca 1946 staraniem działaczy przedwojennego Związku Księgowych w Polsce i decyzją Prezydenta miasta stołecznego Warszawy zarejestrowano „Stowarzyszenie Księgowych w Polsce”. W październiku 1949 roku Stowarzyszenie rozwiązano, a 4 marca 1957 roku reaktywowano i od tamtej pory funkcjonuje do dzisiaj (Bień, 1967, s. 73-76, Stowarzyszenie Księgowych w Polsce, <https://skwp.pl/>).

„Rachunkowość – Podatki” (1947-1949)

Po II wojnie światowej jako pierwsze, w 1947 r. (podwójny numer za lipiec/sierpień), pojawiło się pismo „Rachunkowość – Podatki” (patrz: il. 7). Nowo powstały miesięcznik wydawany w Krakowie miał być pomocą w realizacji celów gospodarki planowej i dostosowaniu rachunkowości do potrzeb gospodarki uspołecznionej. Poruszano w nim m.in. takie tematy jak wdrażanie i ulepszanie Jednolitego Planu Kont, rozwiązywanie problemów kalkulacji i sprawozdawczości oraz organizacja rachunkowości w konkretnych typach jednostek. Periodyk ukazywał się do końca 1949 roku. Redaktorem naczelnym był Kazimierz Sowa.

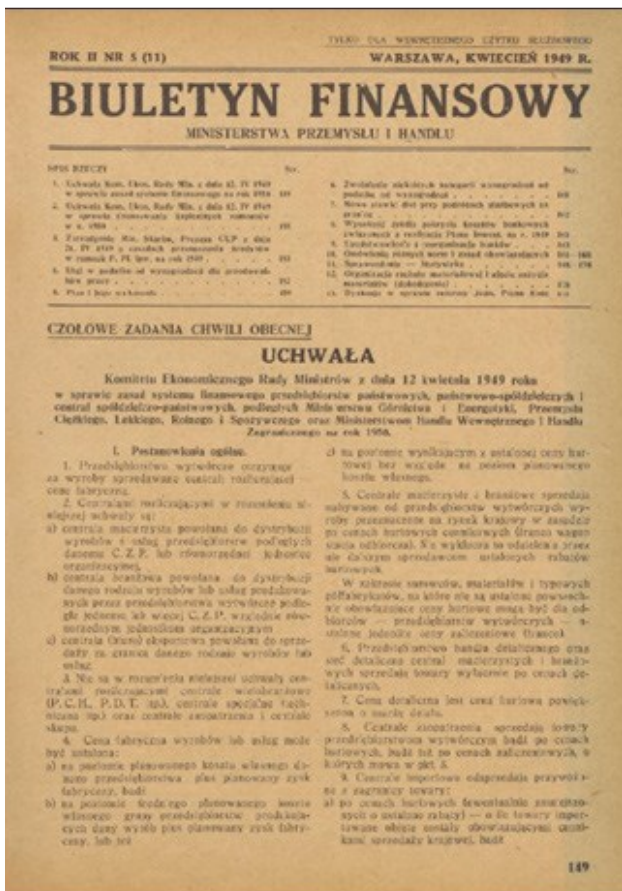
Ilustracja 7. Strona tytułowa pierwszego numeru miesięcznika „Rachunkowość – Podatki” z 1947 roku

Miesięcznik dostępny jest w Kujawsko-Pomorskiej Bibliotece Cyfrowej: sygn. 04925, pod adresem: <https://kpbc.umk.pl/publication/226899>.

„Biuletyn Finansowy Ministerstwa Przemysłu i Handlu” (1948-1949)

W lipcu 1948 roku zaczął się ukazywać Biuletyn Finansowy Ministerstwa Przemysłu i Handlu z podtytułem „Do użytku wewnętrznego” (il. 8) i był odpowiedzią na potrzeby wynikające z

uchwalonego w 1947 roku systemu finansowego dla większości przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych „stawiającego przed zespołami finansistów i księgowych szereg ważnych i doniosłych zadań do wykonania” (Biuletyn, 1948, nr 1, s. 1). Łącznie ukazało się 11 numerów tego Biuletynu, ostatni w kwietniu 1949 roku. Biuletyn zawierał głównie instrukcje dotyczące interpretacji sposobów wyceny kosztów, bieżącej ewidencji księgowej oraz wyjaśnienia w sprawie Jednolitych Planów Kont. Artykuły, nawet z informacją „dyskusyjnie” nie były podpisane, sygnowane je jedynie symbolami wskazującymi na to, z jakiego departamentu ministerstwa wyszły.

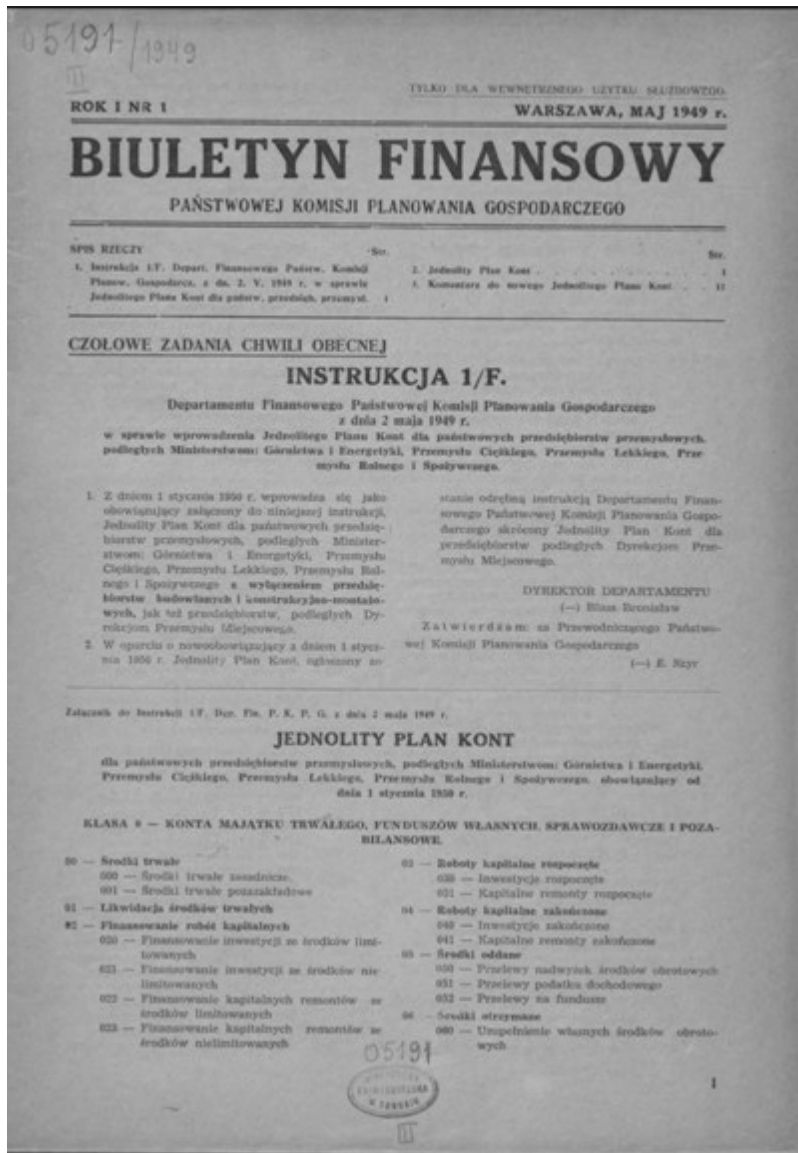
Ilustracja 8. Strona tytułowa ostatniego numeru „Biuletynu Finansowego Ministerstwa Przemysłu i Handlu” z kwietnia 1949 roku.

Numerzy tego pisma dostępne są na platformie cyfrowej Polona – sygn. 04931; pod adresem: [http:// polona.pl/item/84877821](http://polona.pl/item/84877821).

„Biuletyn Finansowy Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego” (1949-1950)

Już w maju 1949 r., w związku z nasiloną centralizacją gospodarki zaczął ukazywać się „Biuletyn Finansowy Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego” (il. 9), który

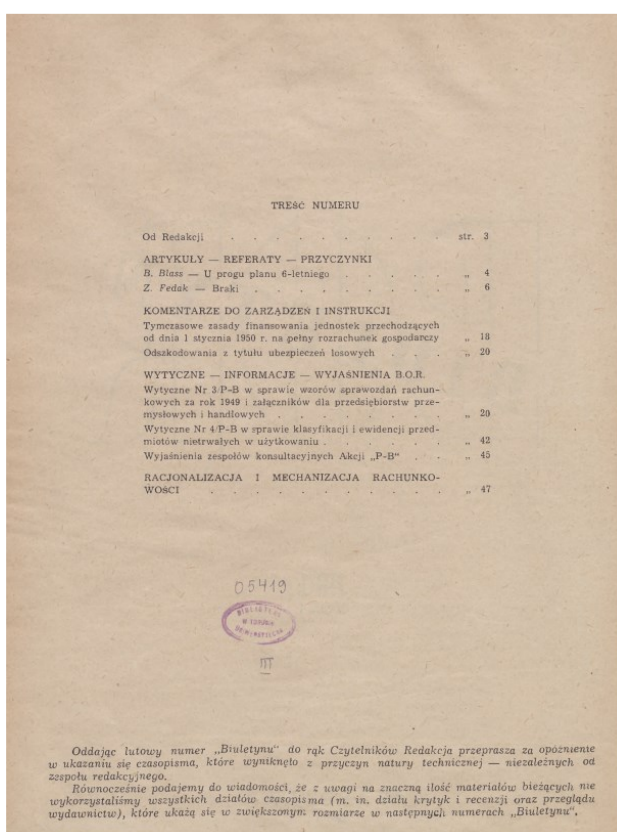
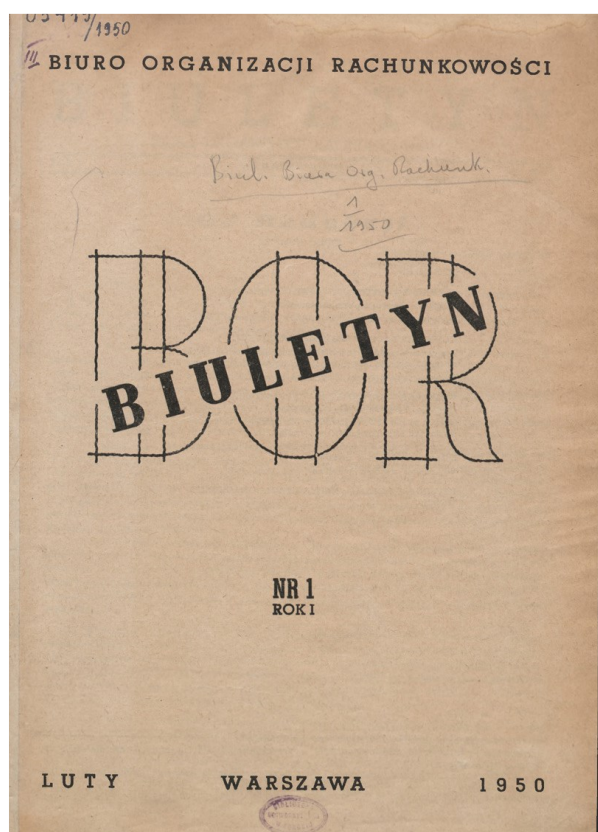
kontynuował zadania poprzedniego biuletynu. Był on wsparciem dla księgowych borykających się z przeprowadzaną w 1950 r. powszechną reformą księgowości, której celem było wprowadzenie Jednolitych Planów Kont oraz ujednoczenie sprawozdawczości finansowej (Bień, 2009, s. 12). Pismo ukazywało się nieregularnie, raz lub dwa razy w miesiącu. Łącznie wydano tylko dwanaście numerów (10 w 1949 i dwa w 1950 roku).

Ilustracja 9. Strona tytułowa pierwszego numeru „Biuletynu Finansowego PKPG” z 1949 roku

„Biuletyn Biura Organizacji Rachunkowości” (1950-1951)

W lutym 1950 r., po zakończeniu wydawania „Rachunkowości - Podatków” oraz „Biuletynu Finansowego PKPG”, ukazał się pierwszy numer „Biuletynu BOR” (patrz: il. 10). Pismo redagowało utworzone w 1949 r. z inicjatywy Stanisława Skrzywana Biuro Organizacji Rachunkowości (Bień, 1964, s. 133; Bień, 2007, s. 73). Dzięki zawężeniu grupy odbiorców pisma do przedsiębiorstw uspołecznionych, urzędów i instytucji prawa publicznego, udało się uniknąć konieczności posiadania specjalnego zezwolenia na jego wydawanie. Zgodnie z założeniem, pismo miało dostarczać pracownikom służb finansowych i księgowych bieżących informacji z zakresu teorii i praktyki rachunkowości, a w szczególności opracowanie jednolitego planu kont dostosowanego do wymogów gospodarki sterowanej centralnie (Bień, 1964, s. 134; Bień, 2007, s. 73).

Ilustracja 10. Strona tytułowa i spis treści pierwszego numeru „Biuletynu BOR” z 1950 roku

Wszystkie numery „Biuletynu BOR” znajdują się w zasobach Kujawsko-Pomorskiej Biblioteki Cyfrowej pod adresem: <https://kpbc.umk.pl/publication/237316>.

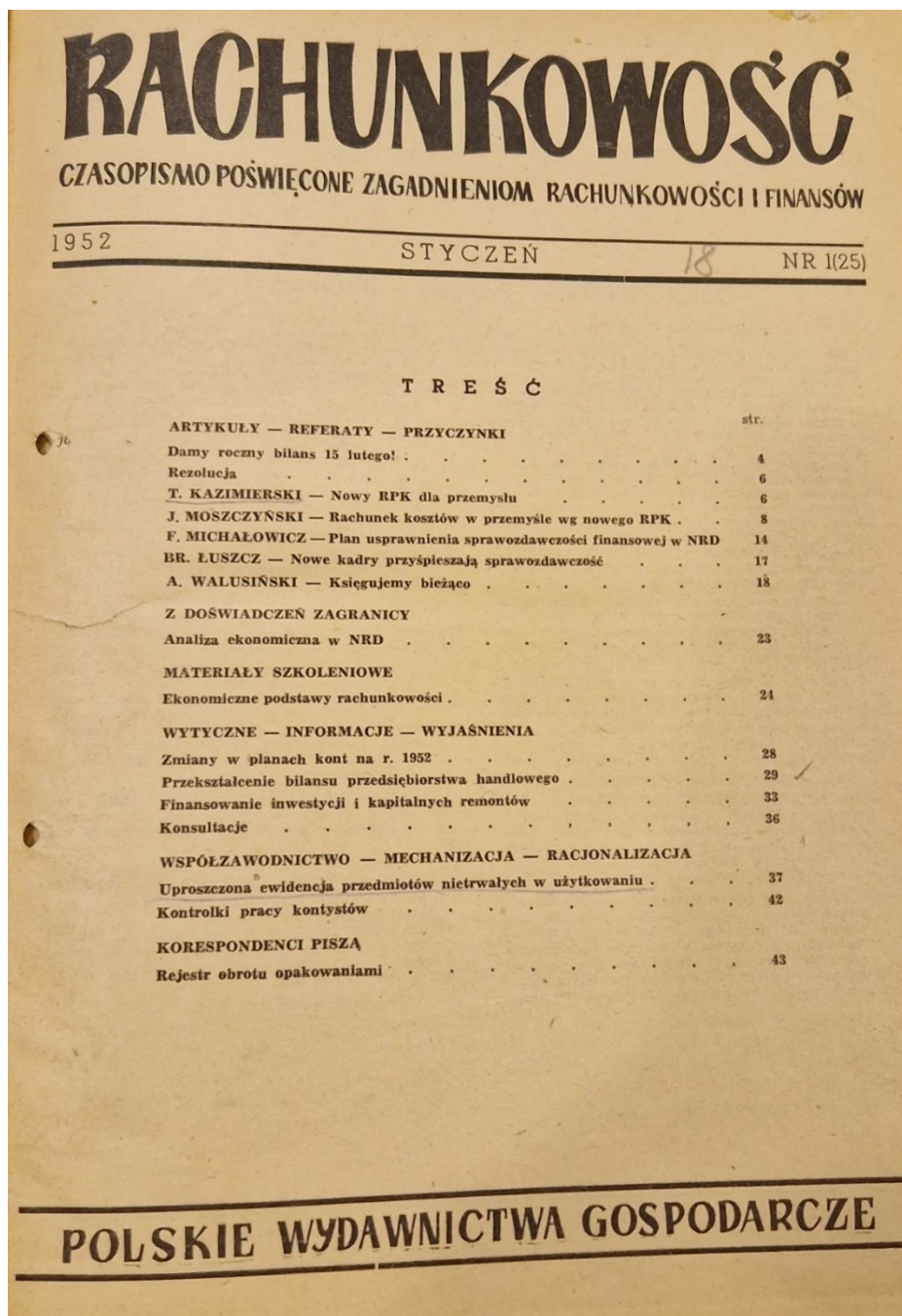
„Rachunkowość” (1952-)

Z punktu widzenia władz „Biuletyn BOR”, podobnie jak „Biuletyn Finansowy PKPG”, był pomocą we wdrażaniu Jednolitego Planu Kont. Zatem w 1951 r., kiedy uznano, że Biuro Organizacji Rachunkowości i jego czasopismo spełniły swoje podstawowe zadanie, podjęto decyzję o ich likwidacji z początkiem 1952 roku. Całość prac organizacyjnych Biura przejął Departament Księgowości Ministerstwa Finansów, natomiast funkcję „Biuletynu BOR” – ze względu na dużą popularność i przydatność – przejęło Polskie Wydawnictwo Gospodarcze, a dotychczasową nazwę zmieniono na „Rachunkowość” (patrz: il. 11), z podtytułem „Pismo poświęcone zagadnieniom rachunkowości i finansów”³, zachowując ciągłość numeracji z „Biuletynu BOR”, którego ukazały się 24 numery. Czasopismo to, w niezmienionej istotnie formie, jeśli chodzi o jego konstrukcję merytoryczną, ukazuje się do dnia dzisiejszego.

Pierwszy numer czasopisma z okładką ukazał się dopiero 1 stycznia w 1958 roku, która co kilka lat zmieniała się, a poszczególne roczniki wyróżniano innym kolorem (patrz: il. 13).

---

³ Działalność Stowarzyszenia Księgowych w Polsce w latach 1949-1957 była przez władze zabroniona. Choć pismo jest kojarzone ze środowiskiem SKwP, to z powodów prawnych podtytuł „Pismo Stowarzyszenia Księgowych w Polsce” pojawia się dopiero w 1977 roku.

Ilustracja 11. Strona tytułowa pierwszego numeru miesięcznika „Rachunkowość” z 1952 roku

Od 1.01. 2015 roku pismo zaczęło ukazywać się także w wersji cyfrowej, przy czym pojedyncze artykuły były dostępne w tej wersji już od listopada 1998 roku. Obecnie jest dostępne na stronie <https://rachunkowosc.com.pl/>⁴.

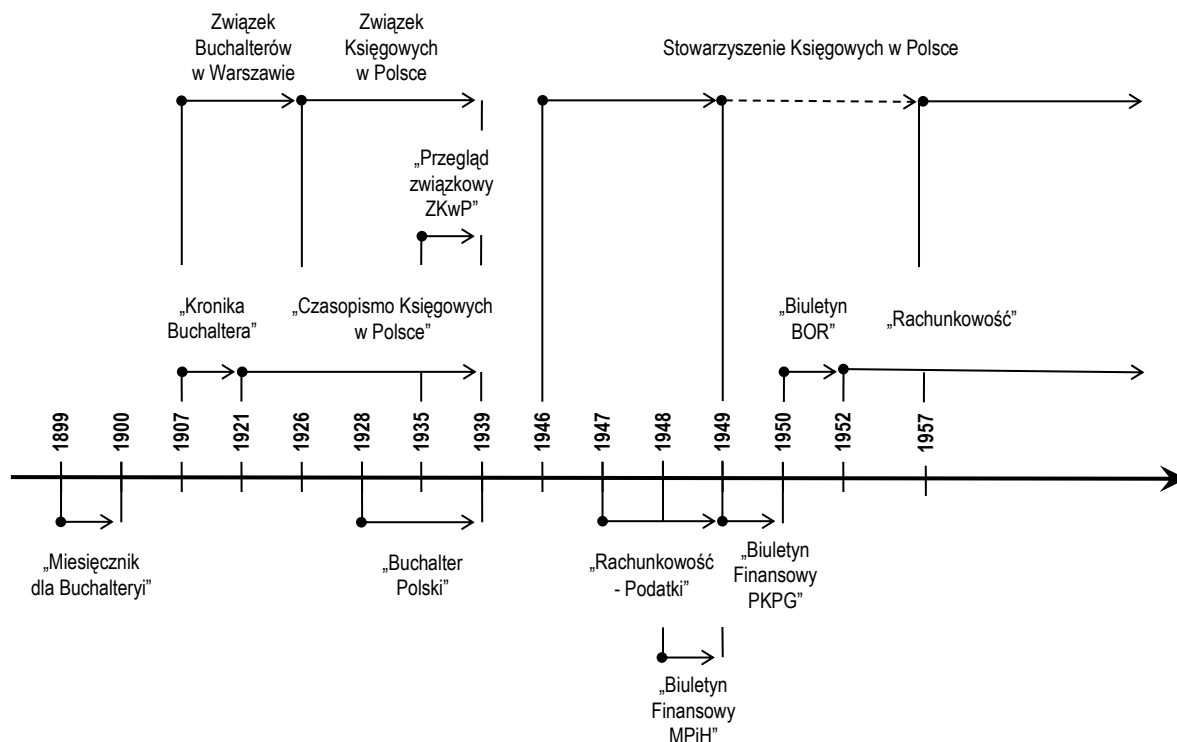
⁴ Czasopismu temu została poświęcona praca magisterska Anny Gogolewskiej pt. „Rachunkowość” – historia i współczesność, UMK, Toruń 2011.

W ponad siedemdziesięcioletniej historii pismo to miało tylko czterech redaktorów naczelnych (patrz: il. 12).

Ilustracja 12. Redaktorzy naczelní Miesięczników „BOR” i „Rachunkowość”.

Tabela 1 zawiera podstawowe informacje o czasopismach z zakresu rachunkowości, które ukazały się w latach 1899-1952, a schemat 1 chronologię ich wydawania.

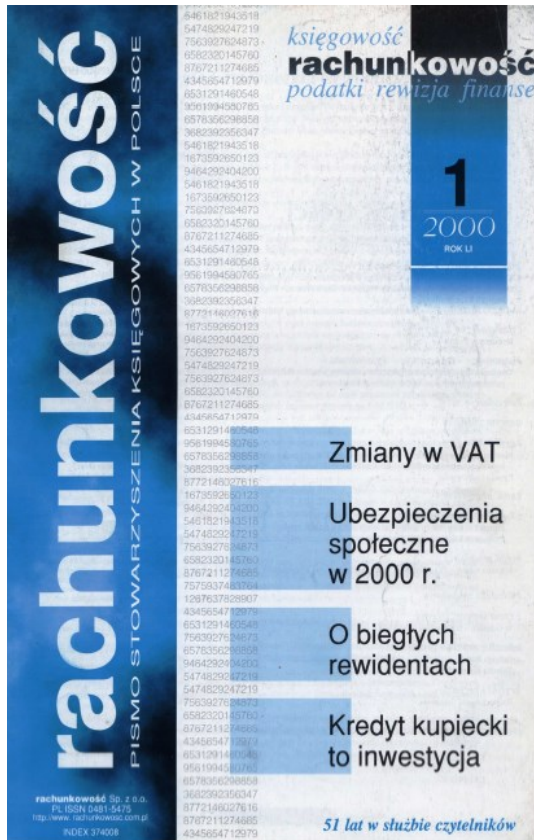
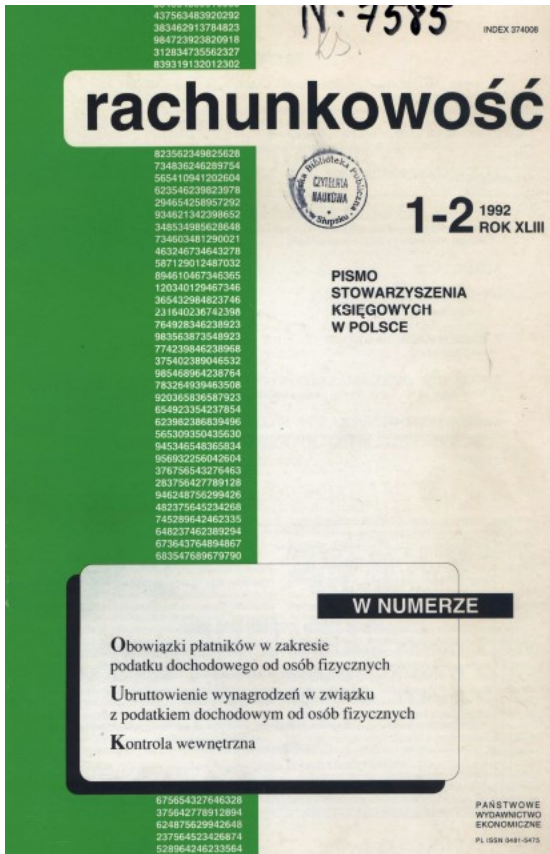
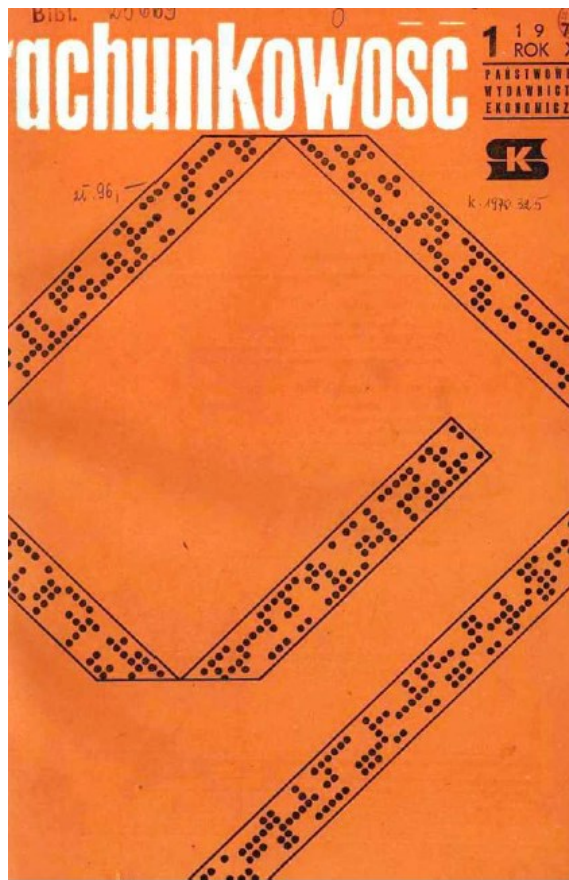
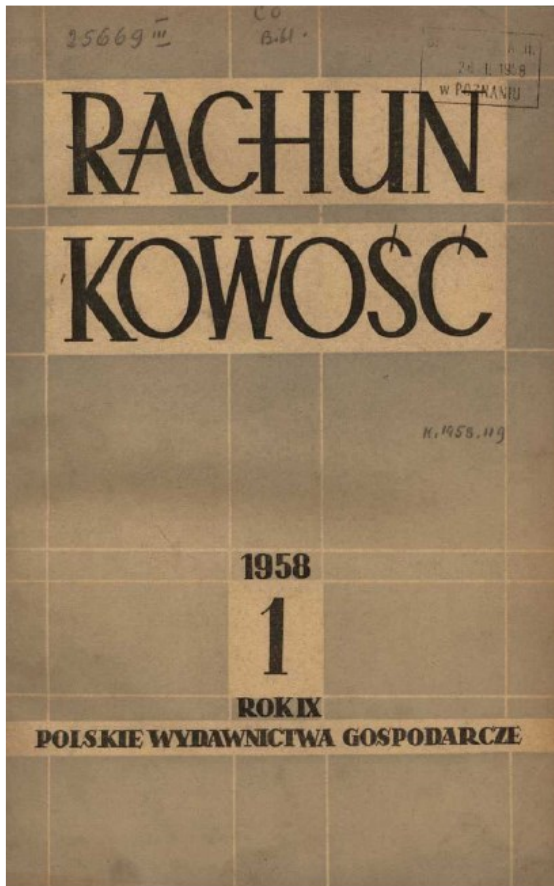
Schemat 1. Chronologia wydawania czasopism polskich z zakresu rachunkowości do 1952 roku
 Źródło: opracowanie własne.

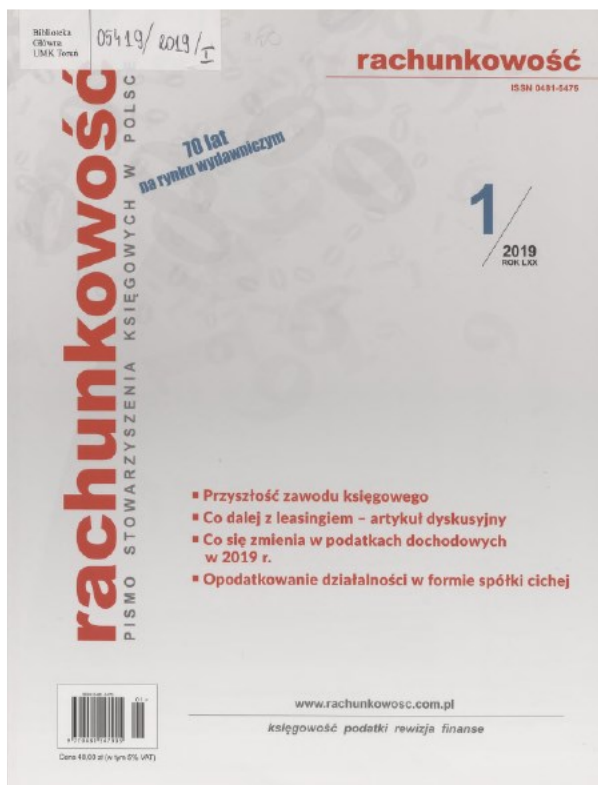
Tabela 1. Charakterystyka czasopism z zakresu rachunkowości wydawanych w latach 1899-1952

Tytuł czasopisma	Okres wydawania	Typ czasopisma	Wydawca	Redaktorzy naczelni
„Miesięcznik dla Buchalteryi”	1899-1900	miesięcznik	Kazimierz Wieniawa Chmielewski	Kazimierz Wieniawa Chmielewski
„Kronika Buchaltera” (od 1921 r. „Czasopismo Księgowych w Polsce”)	1907-1939	– 1907-1915 dwutygodnik – 1916-1923 kwartalnik – 1924-1939 miesięcznik	Związek Buchalterów w Warszawie (od 1926 r. Związek Księgowych w Polsce)	– 1907-1918 Aleksander Morozewicz – 1919-1920 Witold Góra – 1921-1922 Teodor Szober – 1923 Janusz Winnicki – 1924-1925 Tadeusz Marcinkowski – 1926-1939 Konrad Czerwiński
„Buchalter Polski”	1928-1939	miesięcznik	Antoni Szyller	Antoni Szyller

„Przegląd Związkowy Związku Księgowych w Polsce” (w latach 1930-1935 dodatek do „Czasopisma Księgowych w Polsce”	1935-1939	miesięcznik	Związek Księgowych w Polsce	Józef Prorok Kazimierz Smoleński
„Rachunkowość - Podatki”	1947-1949	miesięcznik	Spółdzielnia Wydawnicza „Życie Gospodarcze”	Kazimierz Sowa
„Biuletyn Finansowy Ministerstwa Przemysłu i Handlu”	1948-1949	miesięcznik	Ministerstwo Przemysłu i Handlu	-
„Biuletyn Finansowy Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego”	1949-1950	wydawane w nieregularnej częstotliwości (raz lub dwa razy w miesiącu)	Państwowa Komisja Planowania Gospodarczego	-
„Biuletyn BOR”	1950-1952	miesięcznik	PWG	Stanisław Skrzywan
„Rachunkowość”	1950-obecnie	miesięcznik	PWG/PWE (od 1993 r. Rachunkowość Sp. z o.o., od nr 11 2024 r. SKwP)	– 1952-1971 Stanisław Skrzywan – 1971-1981 Zdzisław Paryziński – 1981-2013 Zdzisław Fedak 2014- Anna Koleśnik

Źródło: opracowanie własne

Ilustracja 13. Szata graficzna miesięcznika „Rachunkowość”

Podsumowanie

Z powyższej analizy polskich czasopism z zakresu rachunkowości wynika, że w 2024 roku minęło 125 lat od ukazania się pierwszego numeru „Miesięcznika dla Buchalteryi” w 1899 roku we Lwowie wydawanego przez Kazimierza Wieniawę Chmielewskiego.

Natomiast miesięcznik „Rachunkowość” jako pismo Stowarzyszenia Księgowych w Polsce, będącego formalnym następcą Związku Buchalterów w Warszawie (1907-1925) i Związku Księgowych w Polsce (1926-1946) oraz ich pism „Kroniki Buchaltera” (1907-1921) oraz „Czasopisma Księgowych w Polsce” (1921-1939), a także Biuletynu „BOR” (1950-1951), służy swoim czytelnikom nie 75 lat, a już od 1907 roku, w więc – pomijając okres wojenny i tuż powojenny – od 117 lat.

Literatura

- Bień W. (1964), *55 lat polskiego czasopiśmiennictwa z zakresu rachunkowości*, „Rachunkowość” nr 5.
- Bień W. (1967), *Sześćdziesiąt lat działalności księgowych w Polsce*, [w:] *Rachunkowość polska*, red. W. Bień, S. Skrzywan, E. Terebucha, PWE, Warszawa.
- Bień W. (2007), *Historia organizacji księgowych w Polsce (1907–2006)*, SKwP, Zarząd Główny, COSZ, Warszawa.
- Bień W. (2009), „*Rachunkowość*” – 60 lat w służbie Czytelników, „Rachunkowość” nr 1.
- Gogolewska A. (2011), „*Rachunkowość*” – historia i współczesność, UMK, Toruń.
- Olewnik A. (2018), „*Miesięcznik dla buchalterii – pierwsze polskie czasopismo fachowe z zakresu księgowości*”, „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości”, tom 97 (153), s. 179–201.
- Stowarzyszenie Księgowych w Polsce, <https://skwp.pl/>
- Wieniawa Chmielewski K. (1899), *Nasz program*, „Miesięcznik dla Buchalteryi”, Nr 1.
- Winnicka E. (2014), *Rachunkowość na łamach pierwszego polskiego pisma fachowego czasopisma księgowego*, [w:] *Abacus – od źródeł rachunkowości po współczesność*, Sojak S. (red.), Wydawnictwo Naukowe UMK, Toruń 2014, s. 211–226.